

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์นี้ ได้มาจากการตอบแบบสอบถามของครูที่ทำหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2529 จำนวน 603 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 นำข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ แสดงค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 นำข้อมูลที่เป็นกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จะวิเคราะห์โดยแบ่งกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยที่ครูได้ปฏิบัติกับนักเรียนตามการรับรู้ของตนเองตามคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ลักษณะของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ดังนี้

1. ด้านการระดม ในเรื่อง

- 1.1 การเคารพในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
- 1.2 การเคารพซึ่งกันและกันทั้งทางร่างกาย วาจาและความคิดที่ไม่เป็นการล่วงเกินผู้อื่น
- 1.3 การเคารพในกฎ ระเบียบของสังคมและกฎหมายของประเทศ
ดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 13, 14 และ 15

2. สามัคคีธรรม ในเรื่อง

- 2.1 ร่วมกันทำงานทั้งกายและใจด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- 2.2 รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและหน้าที่ต่อสังคม
ดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 16 และ 17

3. ปัญญากรรม ในเรื่อง

3.1 การใช้ปัญญา ใช้เหตุผลในการเรียนรู้และในการตัดสินใจ

3.2 ร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยรวมกันคิด ใช้เหตุผล

3.3 ใช้วิธีการทางปัญญา ในการโต้เถียงหรือหาข้อยุติต่าง ๆ

ดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 18, 19 และ 20

ส่วนเหตุผลหรือปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติบ่อยมากหรือไม่เคยปฏิบัติ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนตอบไว้ในกรณีผู้ตอบ ทอบว่า ปฏิบัติบ่อยมากหรือไม่เคยปฏิบัติ จะนำเสนอรวมกับการอภิปรายผลการวิจัยในบทที่ 5

ตอนที่ 3 นำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวมทั้งปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้พบในการจัดกิจกรรมที่เป็นส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน มาจัดเป็นหมวดหมู่ คัดกรองรายละเอียด และนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามเพศและระดับชั้นที่สอน

เพศ	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	17	8.29	32	16.58	51	24.88	100	16.58
หญิง	188	91.71	161	83.42	154	75.12	503	83.42
รวม	205	100	193	100	205	100	603	100

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิงคิดเป็นร้อยละ 83.42 ชายคิดเป็นร้อยละ 16.58 และเมื่อพิจารณาแยกตามชั้นที่สอนพบว่า ในทุกระดับชั้น ครูผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นหญิงมากกว่าชาย

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของครูผู้ทอแบบสอดตาม จำแนกตามอายุและระดับชั้นที่สอน

อายุ	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	22	10.73	15	7.77	17	8.29	54	8.96
31-40 ปี	88	42.93	81	41.97	132	64.39	301	49.92
41-50 ปี	75	36.59	78	40.41	50	24.39	203	33.66
สูงกว่า 50 ปี	20	9.75	19	9.85	6	2.93	45	7.46
รวม	205	100	193	100	205	100	603	100

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ครูผู้ทอแบบสอดตามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 49.92 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ส่วนครูกลุ่มที่มีอายุสูงกว่า 50 ปี มีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 7.46 และเมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ในทุกระดับชั้นครูผู้สอนจะมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของครูผู้ทอแบบสอดตาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา และระดับชั้นที่สอน

วุฒิการศึกษา	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าอนุปริญญา	9	4.39	17	8.81	1	0.49	27	4.48
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	30	14.63	33	17.10	13	6.34	76	12.60
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	163	79.51	139	72.02	176	85.85	478	79.27
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2	0.98	4	2.07	14	6.83	20	3.32
อื่น ๆ	1	0.49	-	-	1	0.49	2	0.33
รวม	205	100	193	100	205	100	603	100

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ครูผู้ทอแบบสอดตามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 79.27 มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี และเมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอนก็พบว่า ในทุกระดับชั้น ครูผู้สอนจะมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่ม
 ประสิทธิภาพที่ทำการสอนและระดับชั้นที่สอน

กลุ่มประสิทธิกรณ ที่ทำการสอน	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์)	5	2.44	6	3.11	33	16.10	44	7.30
กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)	5	2.44	9	4.66	12	5.85	26	4.31
กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต	4	1.95	12	6.22	34	16.59	50	8.29
กลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย	5	2.44	5	2.59	6	2.92	16	2.65
กลุ่มการงานและ พื้นฐานอาชีพ	1	0.49	2	1.04	15	7.32	18	2.99
กลุ่มประสิทธิกรณ พิเศษ วิชาภาษา อังกฤษ	-	-	-	-	26	16.68	26	4.31
สอนมากกว่าหนึ่ง กลุ่มประสิทธิกรณ	185	90.24	159	82.38	79	38.54	423	70.15
รวม	205	100	193	100	205	100	603	100

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 70.15
 ที่ทำการสอนในหลายกลุ่มประสิทธิกรณ ครูที่ทำการสอนเฉพาะกลุ่มประสิทธิกรณจะมีน้อย และ
 เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ในทุกระดับชั้น ครูผู้สอนนี้จะทำการสอนหลายกลุ่ม
 ประสิทธิกรณรวมกัน

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตยและระดับชั้นที่สอน

การได้รับการอบรม	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	73	35.61	58	30.05	66	32.19	197	32.67
ไม่เคย	114	55.61	116	60.10	134	65.37	364	60.36
ไม่ทอ	18	8.78	19	9.85	5	2.44	42	6.97
รวม	205	100	193	100	205	100	603	100

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 60.36 ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย และเมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอนพบว่าในทุกะดับชั้น ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการจัดโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนและระดับชั้นที่สอน

โรงเรียนที่จัดให้มีโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	160	78.05	137	70.98	164	80.00	461	76.45
ไม่มี	36	17.56	45	23.32	34	16.59	115	19.07
ไม่ทอ	9	4.39	11	5.70	7	3.41	27	4.48
รวม	205	100	193	100	205	100	603	100

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ในโรงเรียนของครูผู้ทอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 76.45 มีการจัดโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครูผู้ทอบแบบสอบถาม จำแนกตามการมีส่วนร่วมในโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยและระดับชั้นที่สอน

การมีส่วนร่วมในโครงการ	ป. 1-2		ป. 3-4		ป. 5-6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วม	130	63.41	120	62.18	145	70.73	395	65.51
ไม่มีส่วนร่วม	46	22.44	38	19.69	36	17.56	120	19.90
ไม่ทอบ	29	14.15	35	18.13	24	11.71	88	14.59
รวม	205	100	193	100	205	100	603	100

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ครูผู้ทอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 65.51 มีส่วนร่วมในโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยที่โรงเรียนจัดขึ้น และเมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ในทุกระดับชั้นจะมีครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

ตอนที่ 2 การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตีความหมายของค่าเฉลี่ยของกรปฏิบัติของครูประถมศึกษาในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในนักเรียนตามการรับรู้ของตนเอง โดยถือเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย		ความหมาย
4.51 - 5.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยมาก
0.00 - 0.99	หมายความว่า	ไม่เคยปฏิบัติ

ตารางที่ 13 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษา จำแนกตามคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ลักษณะ ของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และตามระดับชั้นที่สอน

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม	
	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย
คุณลักษณะของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย								
1. ค่านิยมวัฒนธรรม								
1.1 การเคารพในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	3.48	1.01 ปฏิบัติมาก	3.62	1.03 ปฏิบัติมาก	3.51	1.11 ปฏิบัติมาก	3.53	1.08 ปฏิบัติมาก
1.2 การเคารพซึ่งกันและกันทั้งทางร่างกาย วาจาและความคิดที่ไม่เป็นการล่วงเกินผู้อื่น	3.57	0.86 ปฏิบัติมาก	3.71	0.82 ปฏิบัติมาก	3.69	0.89 ปฏิบัติมาก	3.66	0.86 ปฏิบัติมาก
1.3 การเคารพในกฎ ระเบียบของสังคมและกฎหมายของประเทศ	3.83	0.86 ปฏิบัติมาก	3.85	0.89 ปฏิบัติมาก	3.82	0.90 ปฏิบัติมาก	3.83	0.88 ปฏิบัติมาก
รวม	3.63	0.91 ปฏิบัติมาก	3.73	0.91 ปฏิบัติมาก	3.67	0.97 ปฏิบัติมาก	3.67	0.94 ปฏิบัติมาก
2. ค่านิยมค้ำชูธรรม								
2.1 ร่วมกันทำงานทั้งกายและใจด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	3.50	0.82 ปฏิบัติปานกลาง	3.68	0.75 ปฏิบัติมาก	3.73	0.86 ปฏิบัติมาก	3.63	0.83 ปฏิบัติมาก
2.2 รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและหน้าที่ต่อสังคม	3.22	1.01 ปฏิบัติปานกลาง	3.42	1.05 ปฏิบัติปานกลาง	3.35	1.15 ปฏิบัติปานกลาง	3.33	1.11 ปฏิบัติปานกลาง
รวม	3.36	0.92 ปฏิบัติปานกลาง	3.55	0.90 ปฏิบัติมาก	3.54	1.01 ปฏิบัติมาก	3.48	0.97 ปฏิบัติปานกลาง

ตารางที่ 13 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษา จำแนกตามคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ลักษณะ ของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และตามระดับชั้นที่สอน (ต่อ)

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม		
	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	
คุณลักษณะของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย (ต่อ)									
3. คำขวัญธรรม									
3.1 การใช้อย่างไรให้เหตุผลในการเรียนรู้และในการตัดสินใจ									
3.01	1.00	ปฏิบัติปานกลาง	3.05	0.98	ปฏิบัติปานกลาง	3.09	1.06	ปฏิบัติปานกลาง	
3.02	1.02	ปฏิบัติปานกลาง	3.05	0.98	ปฏิบัติปานกลาง	3.09	1.06	ปฏิบัติปานกลาง	
3.2 ร่วมกันแก้ไขข้อบกพร่องโดยร่วมกันคิด ไขเหตุผล									
2.83	1.17	ปฏิบัติปานกลาง	3.00	1.11	ปฏิบัติปานกลาง	2.97	1.19	ปฏิบัติปานกลาง	
2.93	1.16	ปฏิบัติปานกลาง	3.00	1.11	ปฏิบัติปานกลาง	2.97	1.19	ปฏิบัติปานกลาง	
3.3 ใช้วิธีการทางปัญญาในการโต้เถียงหรือหาข้อยุติต่าง ๆ									
2.90	1.07	ปฏิบัติปานกลาง	3.17	0.91	ปฏิบัติปานกลาง	3.30	0.98	ปฏิบัติปานกลาง	
3.13	1.01	ปฏิบัติปานกลาง	3.17	0.91	ปฏิบัติปานกลาง	3.30	0.98	ปฏิบัติปานกลาง	
รวม	2.91	1.08	ปฏิบัติปานกลาง	3.07	1.00	ปฏิบัติปานกลาง	3.12	1.08	ปฏิบัติปานกลาง
รวมทั้งหมด	3.30	0.91	ปฏิบัติปานกลาง	3.45	0.90	ปฏิบัติปานกลาง	3.44	1.02	ปฏิบัติปานกลาง

จากตารางที่ 13 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูประถมศึกษา มีการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกตามคุณลักษณะของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแล้ว พบว่า ครูประศึกษามีการปฏิบัติในด้านการระดมความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนการปฏิบัติในด้านสามัคคีธรรมและคำขวัญธรรมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูที่ทำการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีการปฏิบัติด้านสามัคคีธรรมและคำขวัญธรรมในระดับปานกลาง ส่วนครูที่ทำการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 3-4 และ 5-6 มีการปฏิบัติด้านสามัคคีธรรมและสามัคคีธรรมในระดับมาก ปฏิบัติด้านคำขวัญธรรมในระดับปานกลาง

ตารางที่ 14 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 ด้าน
การละขรรณ ในเรื่องการเคารพในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม					
	$\bar{x}$ s.d.	ความหมาย	$\bar{x}$ s.d.	ความหมาย	$\bar{x}$ s.d.	ความหมาย	$\bar{x}$ s.d.	ความหมาย				
1. จักกิจกรรมให้นักเรียนได้รับรู้ถึงความสำคัญของการมี ประเทศชาติ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรักและห่วงแหนใน ดินแดนดินไทย	3.34	1.04	ปฏิบัติปานกลาง	3.46	0.98	ปฏิบัติปานกลาง	3.34	1.05	ปฏิบัติปานกลาง	3.37	1.03	ปฏิบัติปานกลาง
2. จักกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันทำบุญใส่บาตรกับครู เนื่องในวันสำคัญทางศาสนา	2.77	1.48	ปฏิบัติปานกลาง	2.97	1.45	ปฏิบัติปานกลาง	2.93	1.37	ปฏิบัติปานกลาง	2.88	1.43	ปฏิบัติปานกลาง
3. นิมนต์พระสงฆ์หรือภิกษุในศาสนามาเทศน์ ขอมรม และให้ความรู้เชิงขรรณแก่นักเรียน	2.86	1.45	ปฏิบัติปานกลาง	3.10	1.35	ปฏิบัติปานกลาง	3.00	1.43	ปฏิบัติปานกลาง	2.98	1.41	ปฏิบัติปานกลาง
4. ขอมรม สั่งสอนนักเรียนให้เคารพและเทิกพูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	4.11	0.81	ปฏิบัติดีมาก	4.19	0.70	ปฏิบัติดีมาก	4.02	0.85	ปฏิบัติดีมาก	4.10	0.79	ปฏิบัติดีมาก
5. สอนให้นักเรียนทำความเคารพเมื่อได้ยินเพลง สรรเสริญพระบารมี	4.31	0.76	ปฏิบัติดีมาก	4.39	0.68	ปฏิบัติดีมาก	4.26	0.85	ปฏิบัติดีมาก	4.33	0.74	ปฏิบัติดีมาก
รวม	3.48	1.01	ปฏิบัติดีมาก	3.62	1.03	ปฏิบัติดีมาก	3.51	1.11	ปฏิบัติดีมาก	3.53	1.08	ปฏิบัติดีมาก

จากตารางที่ 14 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็น การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยค่านิยมในเรื่อง การเคารพในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรมแล้ว พบว่า กิจกรรมข้อ 4 และ 5 ครูประถมศึกษาปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนกิจกรรมข้อ 1, 2 และ 3 ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 มีการปฏิบัติกิจกรรมค่านิยมในเรื่องเดียวกันนี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรมแล้ว พบว่า ครูประถมศึกษาที่สอนอยู่ในทุกระดับชั้น มีการปฏิบัติกิจกรรมในระดับเดียวกัน

ตารางที่ 15 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 ด้าน
การละเว้น ในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกันทั้งทางร่างกาย วาจาและความคิดที่ไม่เป็นการลงเิกนผู้อื่น

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม					
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย			
1. จักกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด ของตนทั้งทางการกระทำและทางลายลักษณ์อักษร	3.35	0.86	ปฏิบัติปานกลาง	3.42	0.85	ปฏิบัติปานกลาง	3.46	0.92	ปฏิบัติปานกลาง	3.40	0.88	ปฏิบัติปานกลาง
2. จักกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักวิจารณ์ผู้อื่นโดยให้ยักหลัก ความยุติธรรมและมีเหตุผล	2.58	1.06	ปฏิบัติปานกลาง	3.09	0.94	ปฏิบัติปานกลาง	3.01	1.05	ปฏิบัติปานกลาง	3.00	1.02	ปฏิบัติปานกลาง
3. อบรมให้นักเรียนรู้จักยอมรับและปฏิบัติตามมติของกลุ่ม	3.62	0.75	ปฏิบัติมาก	3.77	0.76	ปฏิบัติมาก	3.82	0.80	ปฏิบัติมาก	3.74	0.78	ปฏิบัติมาก
4. ส่งสอน อบรมให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องสิทธิและ เสรีภาพของตนและบุคคลอื่น	3.73	0.73	ปฏิบัติมาก	3.89	0.77	ปฏิบัติมาก	3.88	0.81	ปฏิบัติมาก	3.83	0.77	ปฏิบัติมาก
5. ฝึกให้นักเรียนเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น	3.89	0.73	ปฏิบัติมาก	3.98	0.74	ปฏิบัติมาก	3.91	0.83	ปฏิบัติมาก	3.93	0.77	ปฏิบัติมาก
6. ปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอับอายดำนักเรียน ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น	3.89	0.70	ปฏิบัติมาก	3.91	0.78	ปฏิบัติมาก	3.83	0.84	ปฏิบัติมาก	3.87	0.80	ปฏิบัติมาก
7. ฝึกให้นักเรียนรู้จักคำว่าแพ้ ชนะ ให้อภัย และไม่ เอาเปรียบผู้อื่น	3.96	0.77	ปฏิบัติมาก	4.04	0.77	ปฏิบัติมาก	3.90	0.80	ปฏิบัติมาก	3.98	0.76	ปฏิบัติมาก
8. สอนให้นักเรียนได้มีการหาเสียงภายในชมเชยที่ไม่ ลงเิกนบุคคลอื่นเพื่อให้ได้รับเลือกตั้งเข้าไปดำเนิน กิจกรรมของนักเรียน	3.07	1.29	ปฏิบัติปานกลาง	3.28	1.14	ปฏิบัติปานกลาง	3.39	1.17	ปฏิบัติปานกลาง	3.25	1.21	ปฏิบัติปานกลาง

ตารางที่ 15 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 คำนวณคะแนน ในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกันทั้งทางร่างกาย วาจาและความคิดที่ไม่เป็นการล่วงเกินผู้อื่น (ต่อ)

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม	
	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย
9. ปลูกฝังเรื่องการแสดงความเคารพซึ่งกันและกันมารยาทที่ดีของสังคมไทย	4.02	0.81 ปฏิบัติมาก	4.08	0.70 ปฏิบัติมาก	3.98	0.84 ปฏิบัติมาก	4.02	0.79 ปฏิบัติมาก
10. ฝึกให้นักเรียนใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	3.54	0.86 ปฏิบัติมาก	3.66	0.76 ปฏิบัติมาก	3.67	0.85 ปฏิบัติมาก	3.62	0.83 ปฏิบัติมาก
รวม	3.57	0.86 ปฏิบัติมาก	3.71	0.82 ปฏิบัติมาก	3.69	0.89 ปฏิบัติมาก	3.66	0.86 ปฏิบัติมาก

จากตารางที่ 15 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยคำนวณคะแนน ในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกันทั้งทางร่างกาย วาจา ความคิด ที่ไม่เป็นการล่วงเกินผู้อื่นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรมแล้ว พบว่า กิจกรรมข้อ 3, 4, 5, 6, 7, 9 และ 10 ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดับมาก ส่วนกิจกรรมข้อ 1, 2 และ 8 ปฏิบัติในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 มีระดับการปฏิบัติกิจกรรมคำนวณคะแนน ในเรื่องเดียวกันนี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในทุกระดับชั้น มีระดับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในระดับเดียวกัน

ตารางที่ 16 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 3-4 และ 5-6 ด้าน
การละเล่น ในเรื่องการเคารพในกฎ ระเบียบของสังคมและกฎหมายของประเทศ

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษา 3-4		ประถมศึกษา 5-6		รวม	
	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย
1. สอนให้นักเรียนยกมือขออนุญาตเมื่อจะแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง	3.86	0.77 ปฏิบัติมาก	3.97	0.70 ปฏิบัติมาก	3.96	0.80 ปฏิบัติมาก	3.93	0.76 ปฏิบัติมาก
2. ยึดให้นักเรียนรู้จักระเบียบวินัยรวมทั้งการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเบื้องต้น เช่น การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง การข้ามถนนตรงทางข้าม เป็นต้น	4.37	0.71 ปฏิบัติมาก	4.39	0.64 ปฏิบัติมาก	4.24	0.71 ปฏิบัติมาก	4.33	0.69 ปฏิบัติมาก
3. สอนให้นักเรียนเคารพและปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.39	0.68 ปฏิบัติมาก	4.40	0.64 ปฏิบัติมาก	4.32	0.71 ปฏิบัติมาก	4.37	0.68 ปฏิบัติมาก
4. การใ้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน โดยไม่ซื้อสินค้าที่ผู้ขายนำมาวางขายในทางเท้าริมถนน	3.80	0.89 ปฏิบัติมาก	3.88	1.02 ปฏิบัติมาก	3.82	0.96 ปฏิบัติมาก	3.84	0.95 ปฏิบัติมาก
5. ทำโทษนักเรียนเมื่อนักเรียนมาโรงเรียนสาย เพราะถือว่านักเรียนประพฤติผิดระเบียบของโรงเรียน	2.74	1.25 ปฏิบัติปานกลาง	2.60	1.44 ปฏิบัติปานกลาง	2.76	1.34 ปฏิบัติปานกลาง	2.70	1.34 ปฏิบัติปานกลาง
รวม	3.83	0.86 ปฏิบัติมาก	3.85	0.89 ปฏิบัติมาก	3.82	0.90 ปฏิบัติมาก	3.83	0.88 ปฏิบัติมาก

จากตารางที่ 16 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยด้านकारวธรรม ในเรื่องการเคารพในกฎ ระเบียบของสังคมและกฎหมายของประเทศอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดับมากทุกกิจกรรม ยกเว้นกิจกรรมข้อ 5 ที่ปฏิบัติในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 มีการปฏิบัติกิจกรรมด้านकारวธรรมในเรื่องเดียวกันนี้ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในทุกระดับชั้น มีระดับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในระดับเดียวกัน

ตารางที่ 17 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในเรื่องความร่วมมือกันทำงานทั้งภายในและใจด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะ และเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1. สอนให้นักเรียนรู้จักการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน	3.24	0.85	ปฏิบัติปานกลาง	3.45	0.68	ปฏิบัติปานกลาง	3.52	0.78	ปฏิบัติมาก
2. สอนให้นักเรียนได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้าหรือทำงานเป็นหมู่คณะ โดยให้รู้จักแบ่งงานกันทำ รู้จักช่วยกัน	3.74	0.72	ปฏิบัติมาก	3.98	0.74	ปฏิบัติมาก	4.06	0.74	ปฏิบัติมาก
3. ฝึกนักเรียนให้ทำงานส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถโดยไม่เกียจคร้าน	3.87	0.68	ปฏิบัติมาก	3.98	0.70	ปฏิบัติมาก	4.03	0.73	ปฏิบัติมาก
4. สนับสนุนให้นักเรียนได้มีการอภิปรายวางแผนงานก่อนที่จะลงมือกระทำ	3.15	0.88	ปฏิบัติปานกลาง	3.47	0.73	ปฏิบัติปานกลาง	3.57	0.89	ปฏิบัติมาก
5. แนะนำช่วยเหลือและติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียนซึ่งดำเนินการในรูปคณะกรรมการกิจกรรมต่าง ๆ	3.15	1.11	ปฏิบัติปานกลาง	3.43	0.82	ปฏิบัติปานกลาง	3.56	1.05	ปฏิบัติมาก
6. ส่งเสริมให้นักเรียนให้รักกีฬาทั้งในฐานะเป็นผู้เล่นและผู้ดู	3.57	0.77	ปฏิบัติมาก	3.65	0.85	ปฏิบัติมาก	3.55	0.99	ปฏิบัติมาก
7. ทานได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ สติปัญญา ให้เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะ	3.78	0.71	ปฏิบัติมาก	3.82	0.74	ปฏิบัติมาก	3.80	0.83	ปฏิบัติมาก
รวม	3.50	0.82	ปฏิบัติปานกลาง	3.68	0.75	ปฏิบัติมาก	3.73	0.86	ปฏิบัติมาก

จากตารางที่ 17 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว ครูประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยค่านิยมศีลธรรม ในเรื่องการร่วมกันทำงานทั้งกายและใจด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมในระดั้มาก และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า กิจกรรมข้อ 2, 3, 6 และ 7 ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดั้มาก ส่วนกิจกรรมข้อ 1, 4 และ 5 ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดั้มานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และ 5-6 มีการปฏิบัติในระดั้มาก และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ครูทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับการปฏิบัติสอดคล้องกัน คือ กิจกรรมข้อ 2, 3, 6 และ 7 ส่วนกิจกรรมที่มีระดับการปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน คือ กิจกรรมข้อ 1, 4 และ 5

ตารางที่ 18 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 ด้าน
 สัมพันธกรรม ในเรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและหน้าที่ต่อสังคม

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม	
	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย
1. ฝึกให้นักเรียนได้สร้างข้อตกลงในห้องเรียนร่วมกัน และควบคุมกันเอง	3.63	0.82 ปฏิบัติมาก	3.79	0.73 ปฏิบัติมาก	3.77	0.81 ปฏิบัติมาก	3.73	0.79 ปฏิบัติมาก
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกตนเองโดยให้รู้จักรับผิดชอบ ในหน้าที่และผลประโยชน์ของตนเอง	3.90	0.73 ปฏิบัติมาก	3.95	0.76 ปฏิบัติมาก	3.99	0.68 ปฏิบัติมาก	3.95	0.72 ปฏิบัติมาก
3. ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนในโรงเรียน เช่น สภานักเรียน	2.96	1.46 ปฏิบัติปานกลาง	3.22	1.33 ปฏิบัติปานกลาง	3.37	1.43 ปฏิบัติปานกลาง	3.18	1.42 ปฏิบัติปานกลาง
4. สนับสนุนให้นักเรียนได้ร่วมกันจัดทำหนังสือพิมพ์ประจำ ห้องเรียนหรือหนังสือพิมพ์ภายในโรงเรียน	1.66	1.53 ปฏิบัติน้อย	2.16	1.52 ปฏิบัติน้อย	1.99	1.60 ปฏิบัติน้อย	1.93	1.56 ปฏิบัติน้อย
5. สอนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีการให้อภัย มีการ เสียสละ มีความอดทน ออกล้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์	3.83	0.67 ปฏิบัติมาก	3.90	0.85 ปฏิบัติมาก	3.81	0.87 ปฏิบัติมาก	3.84	0.81 ปฏิบัติมาก
6. แนะนำให้นักเรียนร่วมดำเนินกิจกรรมในการจัด แข่งขันกีฬาทั้งภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน	3.04	1.23 ปฏิบัติปานกลาง	3.20	1.16 ปฏิบัติปานกลาง	3.02	1.45 ปฏิบัติปานกลาง	3.09	1.29 ปฏิบัติปานกลาง
7. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าร่วมรับผิดชอบค่าเงิน การโครงการอาหารกลางวัน	3.14	1.31 ปฏิบัติปานกลาง	3.28	1.25 ปฏิบัติปานกลาง	2.83	1.51 ปฏิบัติปานกลาง	3.08	1.38 ปฏิบัติปานกลาง

ตารางที่ 18 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 ด้าน
 สัมคัตติธรรม ในเรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและหน้าที่ต่อสังคม (ต่อ)

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม	
	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย
8. จักกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละชั้นร่วมกันรับผิดชอบ เรื่องความสะอาดในแต่ละส่วนของบริเวณโรงเรียน	4.04	0.92 ปฏิบัติมาก	4.15	0.86 ปฏิบัติมาก	4.12	0.94 ปฏิบัติมาก	4.10	0.91 ปฏิบัติมาก
9. ให้นักเรียนได้ร่วมกันจักกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	3.78	0.95 ปฏิบัติมาก	4.02	0.81 ปฏิบัติมาก	4.03	0.89 ปฏิบัติมาก	3.94	0.89 ปฏิบัติมาก
10. มอบหมายให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้ตรวจ สุขภาพของนักเรียนเอง	2.92	1.28 ปฏิบัติปานกลาง	3.15	1.12 ปฏิบัติปานกลาง	2.90	1.30 ปฏิบัติปานกลาง	2.99	1.24 ปฏิบัติปานกลาง
11. จักให้คำแนะนำและจักกิจกรรมให้นักเรียนผลัด เปลี่ยนกันคัดเลือกข่าวที่มีประโยชน์เพื่อนำออกมา เผยแพร่	3.03	1.08 ปฏิบัติปานกลาง	3.31	1.02 ปฏิบัติปานกลาง	3.40	1.07 ปฏิบัติปานกลาง	3.24	1.07 ปฏิบัติปานกลาง
12. จักกิจกรรมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการโฆษณา ชี้แจง แดงข่าวของโรงเรียนให้ผู้อื่นทราบ	2.73	1.17 ปฏิบัติปานกลาง	2.89	1.22 ปฏิบัติปานกลาง	2.95	1.20 ปฏิบัติปานกลาง	2.86	1.20 ปฏิบัติปานกลาง
รวม	3.22	1.01 ปฏิบัติปานกลาง	3.42	1.05 ปฏิบัติปานกลาง	3.35	1.15 ปฏิบัติปานกลาง	3.33	1.11 ปฏิบัติปานกลาง

จากตารางที่ 18 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว ครูประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยค่านิยมศีลธรรม ในเรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและหน้าที่ต่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรมพบว่า กิจกรรมในข้อ 3, 6, 7, 10, 11 และ 12 ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมข้อ 1, 2, 5, 8, 9 ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดับมาก และกิจกรรมข้อ 4 ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 มีการปฏิบัติกิจกรรมค่านิยมศีลธรรม ในเรื่องเดียวกันนี้อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรมพบว่า ทุกกิจกรรมครูทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 19 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 คำนวณ
บัญชีธรรม ในเรื่องการใช้ปัญญาใช้เหตุผลในการเรียนรู้และในการตัดสินใจ

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม					
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย			
1. เปิดวิทยุให้นักเรียนฟังในตอนเช้าที่มีการถ่ายทอดเสียงภาคข่าวหรือในวันที่มีการถ่ายทอดเสียงการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรัฐสภาให้นักเรียนฟัง	2.55	1.66	ปฏิบัติปานกลาง	2.69	1.49	ปฏิบัติปานกลาง	2.56	1.68	ปฏิบัติปานกลาง	2.59	1.62	ปฏิบัติปานกลาง
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตัดสินใจหาตนเอง ตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย เมื่อนักเรียนเกิดความขัดแย้งกัน	2.89	1.09	ปฏิบัติปานกลาง	2.85	1.04	ปฏิบัติปานกลาง	2.76	1.19	ปฏิบัติปานกลาง	2.84	1.11	ปฏิบัติปานกลาง
3. สร้างประสบการณ์ให้นักเรียนได้ความรู้ ความคิด จากการกระทำจริง	3.31	0.90	ปฏิบัติปานกลาง	3.30	0.84	ปฏิบัติปานกลาง	3.42	0.91	ปฏิบัติปานกลาง	3.35	0.89	ปฏิบัติปานกลาง
4. สอนให้นักเรียนได้รู้จักคิดค้นด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ จากวิทยากร หนังสือและห้องสมุด	3.43	0.95	ปฏิบัติปานกลาง	3.63	0.89	ปฏิบัติมาก	3.70	0.89	ปฏิบัติมาก	3.59	0.92	ปฏิบัติมาก
5. แนะนำให้นักเรียนดูข่าวโทรทัศน์ เพื่อเสริมสร้างความรู้รอบตัวให้เกิดแก่นักเรียน	3.87	0.76	ปฏิบัติมาก	3.96	0.85	ปฏิบัติมาก	4.00	0.87	ปฏิบัติมาก	3.94	0.83	ปฏิบัติมาก
6.พานักเรียนไปเข้าชมรัฐสภาและรับฟังการอภิปรายในรัฐสภาเวลาที่มีการเปิดอภิปราย	1.09	0.63	ปฏิบัติน้อยมาก	0.21	0.74	ไม่เคยปฏิบัติ	0.41	0.99	ไม่เคยปฏิบัติ	0.27	0.81	ไม่เคยปฏิบัติ

ตารางที่ 19 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 ด้าน
 ปัญญาธรรม ในเรื่องการใช้ปัญญา ใช้เหตุผลในการเรียนรู้และในการตัดสินใจ (ต่อ)

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม	
	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย
7. ยึดให้นักเรียนใ้รู้จักการเรียนรู้ด้วยการทดลอง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง ได้เห็นผลและได้เข้าใจใน เหตุผลตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์	2.49	1.24 ปฏิบัติน้อย	2.80	1.13 ปฏิบัติปานกลาง	3.10	1.15 ปฏิบัติปานกลาง	2.78	1.21 ปฏิบัติปานกลาง
8. อ่านข่าวสารเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและประเทศอื่นในโลกมาเล่าให้นักเรียนฟัง	3.50	0.85 ปฏิบัติปานกลาง	3.68	0.91 ปฏิบัติมาก	3.61	0.98 ปฏิบัติมาก	3.60	0.92 ปฏิบัติมาก
9. สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	3.65	0.76 ปฏิบัติมาก	3.76	0.79 ปฏิบัติมาก	3.81	0.79 ปฏิบัติมาก	3.74	0.78 ปฏิบัติมาก
10. สอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการไป ใช้สิทธิออกเสียงทั้งตามระบอบประชาธิปไตย	3.64	0.79 ปฏิบัติมาก	3.76	0.83 ปฏิบัติมาก	3.86	0.88 ปฏิบัติมาก	3.75	0.84 ปฏิบัติมาก
11. จัดชั่วโมงว่างเพื่อให้นักเรียนได้เข้าไปค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตนเองในห้องสมุด	2.70	1.36 ปฏิบัติปานกลาง	2.94	1.23 ปฏิบัติปานกลาง	2.75	1.37 ปฏิบัติปานกลาง	2.79	1.32 ปฏิบัติปานกลาง
รวม	3.01	1.00 ปฏิบัติปานกลาง	3.05	0.98 ปฏิบัติปานกลาง	3.09	1.06 ปฏิบัติปานกลาง	3.02	1.02 ปฏิบัติปานกลาง

จากตารางที่ 19 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว ครูประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย คำขวัญธรรมในเรื่องการไขปัญญาให้เหตุผลในการเรียนรู้และในการตัดสินปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า กิจกรรมในข้อ 1, 2, 3, 7 และ 11 ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดับปานกลาง กิจกรรมในข้อ 4, 5, 8, 9 และ ครูประถมศึกษาปฏิบัติในระดับมาก ส่วนกิจกรรมในข้อ 6 เป็นกิจกรรมที่ครูประถมศึกษาไม่เคยปฏิบัติเลย แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 3-4 และ 5-6 มีการปฏิบัติกิจกรรม คำขวัญธรรม ในเรื่องเดียวกันนี้อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า กิจกรรมในข้อ 4, 6, 7 และ 8 ครูทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับการปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน ส่วนกิจกรรมในข้ออื่น ๆ ครูทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 20 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 ด้าน
 วัฒนธรรมในเรื่องการร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยร่วมกันคิดและใช้เหตุผล

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม		
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1. กระตุ้นให้นักเรียนได้ร่วมกันคิดกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นมา เพื่อให้เป็นข้อบังคับสำหรับนักเรียนเอง	3.00	1.05	ปฏิบัติปานกลาง	3.23	0.91	ปฏิบัติปานกลาง	3.08	1.09	ปฏิบัติปานกลาง
2. สอนให้นักเรียนศึกษามันปัญหา รู้จักแก้ปัญหาค้นหาวิธีแก้ ปัญหาค้นหาตัวเอง ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและหมู่คณะ	3.20	0.85	ปฏิบัติปานกลาง	3.24	0.90	ปฏิบัติปานกลาง	3.37	0.92	ปฏิบัติปานกลาง
3. จัดกิจกรรมที่เกิดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้น เพื่อให้ นักเรียนได้ร่วมกันคิดค้นหาวิธีการแก้ปัญหานั้น	2.67	1.13	ปฏิบัติปานกลาง	2.83	1.10	ปฏิบัติปานกลาง	2.80	1.11	ปฏิบัติปานกลาง
4. จัดกิจกรรมการคัดเลือกบุคคลที่แทนภายในโรงเรียน โดยให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการร่วมกันกำหนด กฎเกณฑ์การคัดเลือกอย่างยุติธรรมและมีเหตุผล	2.31	1.46	ปฏิบัติน้อย	2.46	1.38	ปฏิบัติน้อย	2.38	1.50	ปฏิบัติน้อย
5. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันดำเนินการปรับปรุงห้องเรียนและปรับปรุง สภาพของโรงเรียนโดยท่านจะเป็นเพียงผู้คอยให้คำ แนะนำ	2.99	1.13	ปฏิบัติปานกลาง	3.19	1.08	ปฏิบัติปานกลาง	3.20	1.14	ปฏิบัติปานกลาง
6. จัดกิจกรรมให้นักเรียนคอยสำรวจสภาพโรงเรียนและ เสนอความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงอย่างไรเพื่อให้มี ความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นสถานที่ที่อำนวย ความสะดวกและให้ประโยชน์สูง	2.83	1.39	ปฏิบัติปานกลาง	3.06	1.27	ปฏิบัติปานกลาง	3.01	1.35	ปฏิบัติปานกลาง
รวม	2.83	1.17	ปฏิบัติปานกลาง	3.00	1.11	ปฏิบัติปานกลาง	2.97	1.19	ปฏิบัติปานกลาง

จากตารางที่ 20 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว ครูประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยค่านิยมคุณธรรม ในเรื่องการร่วมกันแก้ไขปัญหาคือร่วมกันคิดและใช้เหตุผล อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า ทุกกิจกรรม ครูประถมศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจกรรมในข้อที่ 4 ที่พบว่า ครูประถมศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 มีการปฏิบัติกิจกรรมค่านิยมคุณธรรมในเรื่องเดียวกันนี้อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า ทุกกิจกรรมครูทั้ง 3 กลุ่ม มีการปฏิบัติที่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 21 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประจำชั้นประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 ด้าน
 วัฒนธรรม ในเรื่องการใช้วิธีการทางปัญญาในการโต้เถียงหรือหาข้อยุติ

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม					
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย			
1. ยอมรับให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเชิงวิชาการได้อย่างอิสระในขณะที่มีการเรียนการสอน	3.32	0.93	ปฏิบัติปานกลาง	3.56	0.89	ปฏิบัติมาก	3.56	1.04	ปฏิบัติมาก	3.50	0.93	ปฏิบัติปานกลาง
2. พுகุยและถกเถียงปัญหาสำคัญ ๆ ทางการเมืองกับนักเรียน	1.97	1.32	ปฏิบัติน้อย	2.44	1.18	ปฏิบัติน้อย	2.45	1.18	ปฏิบัติปานกลาง	2.28	1.25	ปฏิบัติน้อย
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้พูดแสดงความคิดเห็นทั้งในห้องเรียนและในการประชุมต่าง ๆ	2.99	1.02	ปฏิบัติปานกลาง	3.32	0.90	ปฏิบัติปานกลาง	3.39	1.01	ปฏิบัติปานกลาง	3.23	1.00	ปฏิบัติปานกลาง
4. ฝึกให้นักเรียนได้พุกุยหรือโต้แย้งปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล	3.14	0.93	ปฏิบัติปานกลาง	3.32	0.83	ปฏิบัติปานกลาง	3.46	0.86	ปฏิบัติปานกลาง	3.31	0.89	ปฏิบัติปานกลาง
5. ฝึกให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลมาประกอบการอภิปราย ไม่ใช่อภิปรายด้วยอารมณ์	2.90	1.19	ปฏิบัติปานกลาง	3.15	0.93	ปฏิบัติปานกลาง	3.43	0.93	ปฏิบัติปานกลาง	3.16	1.05	ปฏิบัติปานกลาง
6. ฝึกให้นักเรียนรู้จักพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบและหาทางแก้ไขปัญหาโดยใช้แนวทางที่เหมาะสม ไม่ให้ใช้แนวทางตามความพอใจของตนโดยมิได้ไตร่ตรองให้รอบคอบเสียก่อน	2.94	1.06	ปฏิบัติปานกลาง	3.17	0.82	ปฏิบัติปานกลาง	3.38	0.89	ปฏิบัติปานกลาง	3.16	0.95	ปฏิบัติปานกลาง

ตารางที่ 21 การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, 3-4 และ 5-6 ด้าน
 มาตรฐานรวม ในเรื่องการใช้วิธีการทางปัญญาในการโต้เถียงหรือหาข้อยุติ (ต่อ)

กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	ประถมศึกษาปีที่ 1-2		ประถมศึกษาปีที่ 3-4		ประถมศึกษาปีที่ 5-6		รวม	
	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย	$\bar{x}$	S.D. ความหมาย
7. ฝึกให้นักเรียนรู้จักแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยสติปัญญา และความรู้ และจะท่องศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขข้อขัดแย้ง	3.02	1.05 ปฏิบัติปานกลาง	3.26	0.85 ปฏิบัติปานกลาง	3.42	0.95 ปฏิบัติปานกลาง	3.24	0.97 ปฏิบัติปานกลาง
รวม	2.90	1.07 ปฏิบัติปานกลาง	3.17	0.91 ปฏิบัติปานกลาง	3.30	0.98 ปฏิบัติปานกลาง	3.13	1.01 ปฏิบัติปานกลาง

จากตารางที่ 21 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ว ครูประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ด้านมาตรฐานรวม ในเรื่องการใช้วิธีการทางปัญญาในการโต้เถียงหรือหาข้อยุติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า กิจกรรมในข้อ 1, 3, 4, 5, 6 และ 7 ครูประถมศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมข้อ 2 ปฏิบัติในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 3-4 และ 5-6 มีการปฏิบัติด้านมาตรฐานรวม ในเรื่องเดียวกันนี้อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแยกตามกิจกรรม พบว่า กิจกรรมในข้อ 1, 2 ครูทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับการปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน ส่วนกิจกรรมข้ออื่น ครูทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกัน

ตอนที่ 3

เป็นการสรุปความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหา ในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ของครูประถมศึกษา ซึ่งเป็นคำถาม ปลายเปิด มีกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบในตอนที่ 3 ทั้งหมด จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 41.79 และกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ตอบในตอนที่ 3 นี้มีจำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 58.21 ซึ่งคำตอบในตอนนี้ พอสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับผลของการจัดให้มีโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ในโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างประชากร

ความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูประถมศึกษา ได้ให้ความเห็นดังต่อไปนี้

1.1 ครูจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 เห็นว่า การจัดให้มีโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการปลูกฝังให้นักเรียน เกิดความเคยชินต่อสภาพของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

1.2 ครูจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.32 เห็นว่า ผลของโครงการฯ จะทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องหลักการของประชาธิปไตยในทางที่ถูกต้อง

1.3 ครูจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.92 เห็นว่า ผลของโครงการฯ จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่อันชอบธรรมของตนและของผู้อื่น

1.4 ครูจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.94 เห็นว่า ผลของโครงการฯ ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตัวเองในการที่จะกล้าแสดงออกทั้งในแง่ความคิดเห็น การพูด การกระทำและกล้าตัดสินใจในทางที่ถูกต้อง

1.5 ครูจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.54 เห็นว่า ผลของโครงการฯ ทำให้นักเรียนเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ มีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้าไปใช้ชีวิตกับผู้อื่น ร่วมกันทำงานโดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว รู้จักแก้ไขปัญหา พัฒนาและปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น ซึ่งจะมีผลไปถึงความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขของสังคมและความมั่นคงแห่งระบอบการปกครองของประเทศในอนาคต

1.6 ครูจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.95 เห็นว่า ผลของโครงการฯ ทำให้ให้นักเรียนรู้จักการเสียสละ และเกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

1.7 ครูจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97 เห็นว่า ผลของโครงการฯ ทำให้ให้นักเรียนรู้จักเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.8 ครูจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.77 เห็นว่า ผลของโครงการฯ ทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

1.9 ครูจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.98 เห็นว่า ผลของโครงการฯ จะเป็นการฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตัวเอง

2. บุคคลหรือหน่วยงานที่ควรที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ

2.1 ครูจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 25.79 เห็นว่า บิดา มารดา และผู้ปกครองของนักเรียนและประชาชนทั่วไปควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ทั้งในเรื่องการอบรมสั่งสอน และการเป็นแบบอย่างของประชาธิปไตย

2.2 ครูจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 เห็นว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต ผู้อำนวยการเขต ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ควรให้ความร่วมมือในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนในทุกรูปแบบ

2.3 ครูจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 เห็นว่า หน่วยงานในระดักระทรวง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม สำนักนายกรัฐมนตรี จะมีส่วนร่วมในการเป็นหน่วยงานที่จะวางนโยบายเพื่อจัดการศึกษาหรือแนวทางส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

2.4 ครูจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 17.46 เห็นว่า เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์เขต ผู้บริหารทางการศึกษาทุกระดับ ควรให้ความร่วมมือและส่งเสริมโดยการชี้แจง ให้ความรู้และแนะนำครู นักเรียน ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

2.5 ครูจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 เห็นว่า นักกฎหมาย ตำรวจ ทหาร มีส่วนส่งเสริม โดยการเข้ามาให้การอบรม บรรยายให้ครู นักเรียน ได้รับความรู้และเกิดความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือระเบียบของสังคมและกฎหมายของประเทศในขั้นพื้นฐาน เช่น กฎหมายจราจร เป็นต้น

2.6 ครูจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 เห็นว่า หน่วยงานที่อยู่ใกล้โรงเรียน เช่น วัด คณะกรรมการชุมชนต่าง ๆ มีส่วนช่วยส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยโดยเข้ามาบรรยาย ชี้แจงถึงรูปแบบการทำงานของคณะกรรมการ ความเป็นอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในชุมชน ทั้งนี้เพื่อความสอดคล้องกันระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียนที่นักเรียนอยู่ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีแก่นักเรียน

2.7 ครูจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.92 เห็นว่า นักการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาเขต สมาชิกวุฒิสภา มีส่วนช่วยส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนโดยการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยแก่ประชาชน ครู นักเรียน โดยการไปเยี่ยมโรงเรียนและบรรยายเกี่ยวกับความรู้เรื่องประชาธิปไตยพื้นฐาน และประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

2.8 ครูจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 เห็นว่า สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง เช่น สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ ควรจะได้มีการแพร่ภาพหรือจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น การร่วมตอบปัญหาทางประชาธิปไตย เป็นต้น

2.9 ครูจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 เห็นว่า หน่วยงานเอกชน เช่น บริษัท ห้างร้าน หรือหน่วยงานธุรกิจต่าง ๆ ควรเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนได้ในหลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งก็คือ ส่งเสริม สนับสนุนในด้านการส่งเสริมอาชีพ

2.10 ครูจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.98 เห็นว่า พรรคการเมือง ควรมีการกำหนดนโยบายของพรรคในเรื่องการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับประชาชน โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก และให้มีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งถ้าได้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องแล้ว ก็จะส่งผลให้เกิดความมั่นคงแก่พรรคการเมือง รัฐบาล และระบอบการปกครอง

3. สภาพปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างประชากรได้พบในการจัดกิจกรรมนี้เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนและแนวทางแก้ไข

3.1 สภาพปัญหา

ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้ปกครองนักเรียน

3.1.1 ครูจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.94 เห็นว่า บิดา มารดา และผู้ปกครองของนักเรียนไม่เห็นความสำคัญ ไม่สนใจและไม่เข้าใจเรื่องประชาธิปไตยเท่าที่ควร จึงมักไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน นอกจากนี้ ยังมีการอบรมสั่งสอนลูกอย่างผิด ๆ และเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่บุตรหลาน

ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูและผู้บริหาร

3.1.2 ครูจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 เห็นว่า ครูและผู้บริหารไม่เป็นประชาธิปไตย ยังคงมีลักษณะอำนาจนิยม ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น โดยเฉพาะนักเรียน เพราะมีความเห็นว่า นักเรียนแสดงความคิดเห็นมากเกินไป จะบังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัดเกินไป โดยใช้อำนาจ และไม่คำนึงถึงธรรมชาติของเด็ก และมักจะตัดสินปัญหาด้วยตนเองโดยไม่ฟังเสียงส่วนใหญ่

3.1.3 ครูจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.36 เห็นว่าครูและผู้บริหารยังไม่เข้าใจเรื่องประชาธิปไตยเท่าที่ควร

3.1.4 ครูจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57 เห็นว่า ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและไม่สนับสนุนให้ดำเนินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

3.1.5 ครูจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.38 ยังไม่รู้ว่าควรส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอย่างไรให้เด็กได้ปฏิบัติ

3.1.6 ครูจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.79 เห็นว่า การดำเนินกิจกรรมจะขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร ถ้าผู้บริหารมีนโยบายที่จะส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย โรงเรียนก็จะมีการดำเนินกิจกรรมได้ แต่ถ้าผู้บริหารไม่มีนโยบายก็ไม่สามารถดำเนินการได้

ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

3.1.7 ครูจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 เห็นว่า นักเรียนยังเล็กเกินไป วุฒิภาวะยังไม่พร้อม ไม่สามารถรับรู้ในรายละเอียดเรื่องประชาธิปไตย ซากการเรียนรู้และความรับผิดชอบตนเองและส่วนรวม

3.1.8 ครูจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 เห็นว่า นักเรียนมีปัญหาทางครอบครัว พ่อแม่แยกทางกันอยู่ มีปัญหาทางเศรษฐกิจ เด็กส่วนมากจะยากจน ไม่มีคนคอยอบรมดูแล

3.1.9 ครูจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.54 เห็นว่า นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าใช้สิทธิ ไม่กล้าแสดงออกและไม่มีเหตุผล แต่ในทางตรงกันข้ามจะมีนักเรียนบางคนประพฤติตนไม่ถูกต้องตามวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย โดยไม่คำนึงถึงวินัยของโรงเรียน เช่น การข่มขู่และแก่งแย่งผู้อื่น ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน

3.1.10 ครูจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.54 เห็นว่า นักเรียนขาดระเบียบวินัย ไม่เข้าใจเรื่องสิทธิ หน้าที่และเสรีภาพ ขาดประสบการณ์ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบ

3.1.11 ครูจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 เห็นว่า นักเรียนยังมองไม่เห็นความสำคัญของเรื่องนี้ เพราะขาดคนคอยกระตุ้นที่จะก่อให้เกิดความคิดหรือตัวอย่างที่ดี

3.1.12 ครูจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97 เห็นว่า นักเรียนจะเกิดความสับสน วางตัวไม่ถูก เพราะสภาพที่โรงเรียนกับที่บ้านแตกต่างกันทำให้นักเรียนปฏิบัติไม่ได้ถาวร ปฏิบัติตัวได้เฉพาะที่โรงเรียน

ปัญหาในเรื่องอื่น ๆ

3.1.13 ครูจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.87 เห็นว่า การดำเนินงานมักจะขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจังระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ในหน่วยงาน และขาดการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

3.2 แนวทางแก้ไข กลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูประถมศึกษาได้เสนอแนวทางแก้ไขไว้ดังต่อไปนี้

3.2.1 ครูจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 24.21 ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยว่า จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และเป็นไปอย่างซ้ำ ๆ มีการติดตามผลอยู่ตลอดเวลา ต้องมีการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ จึงจะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ

3.2.2 ครูจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 21.82 ได้เสนอแนวทางแก้ไขว่า บุคลากรต่าง ๆ คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน รวมทั้งผู้ปกครองจะต้องเสียสละเวลา ให้ความสนใจและร่วมมือกันดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โครงการดังกล่าวจึงจะสำเร็จโดยลติ

3.2.3 ครูจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 21.03 ได้เสนอแนวทางแก้ไขว่า ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารทุกระดับ ครู นักเรียน รวมทั้ง บิดา มารดา และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องก่อนที่จะเริ่มดำเนินงานโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ซึ่งเมื่อทุกฝ่ายมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องตรงกันแล้ว การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจไปสู่เด็กก็จะเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2.4 ครูจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.08 ได้เสนอแนวทางแก้ไขว่า ครูจะต้องสอนให้เด็กเข้าใจถึงหลักการของประชาธิปไตย และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดมีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องของนักเรียน

3.2.5 ครูจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28 ได้เสนอแนวทางแก้ไขว่า ครูจะต้องเป็นผู้เสนอแนะและควบคุมอย่างใกล้ชิด เพื่อให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติจริง ครูจะต้องเป็นผู้สังเกตการณ์และให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอเหมือนนักเรียนทำงานบกพร่อง จัดให้มีรางวัลในการปฏิบัติงาน ยกย่องผลงานที่นักเรียนได้กระทำในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่เหมาะสม ทอคณะครู นักเรียน และกรรมการสมาคมของโรงเรียน

3.2.6 ครูจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 ได้เสนอแนวทางแก้ไขว่า การจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของโรงเรียน ก่ออื่นจะต้องฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยในตนเอง ทั้งขณะที่อยู่ในโรงเรียนและที่บ้าน ทั้งนี้เพราะความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัย เป็นพื้นฐานของวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

3.2.7 ครูจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 ได้เสนอแนวทาง
 แก่ไขว่ ว่า ควรจะจัดให้มีกิจกรรมเสริมเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น
 ควรจัดให้มีกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมจริยธรรม ให้รู้จักการร่วมกันคิดร่วมกันทำ และเปิด
 โอกาสให้เด็กได้มีการปกครองตนเอง

3.2.8 ครูจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 ได้เสนอแนวทาง
 แก่ไขว่ ว่า ครูจะต้องสนับสนุนให้นักเรียนกล้าพูด กล้าปฏิบัติ กล้าคัดค้านและกล้าแสดงออก
 โดยครูต้องไม่คิดว่า นักเรียนไม่มีสัมมาคารวะ ก้าวร้าว หัวแข็ง กระทบกระทั่ง

3.2.9 ครูจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75 ได้เสนอแนวทาง
 แก่ไขว่ ว่า ควรร่วมมือปรึกษาหารือกันกับผู้ปกครองและครูเพื่อหาทางฝึกให้เด็กรู้ถึงความหมายของ
 สิทธิของตนเอง โดยก่อนฝึกให้เด็กกล้าเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม ครูจะต้องบอกถึงความสำคัญ
 ของกลุ่มให้เด็กเข้าใจเสียก่อน

3.2.10 ครูจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ได้เสนอแนวทาง
 แก่ไขว่ ว่า ผู้บริหารต้องดูแลและให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูที่ได้รับหน้าที่ส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
 ประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้ครูมีความกระตือรือร้นและมีกำลังใจที่จะดำเนินงานให้ดีที่สุดต่อไป

3.2.11 ครูจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37 ได้เสนอแนวทาง
 แก่ไขว่ ว่า ควรมีการประชุมสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนให้เห็นถึง
 ความสำคัญของโครงการฯ ของโรงเรียนเพื่อขอความสนับสนุน รวมถึงจากบุคคลเหล่านี้ ซึ่ง
 จะทำให้โครงการดำเนินไปได้ด้วยดีและประสบผลสำเร็จ